

Raadsvergadering d.d.	:	5 oktober 2023
Commissievergadering d.d.	:	20 september 2023
Commissie	:	Samenleving
Portefeuillehouder	:	
		A. Gamri
Programmaonderdeel	:	503. Cultuurpres., -prod., -participatie 503002. Gemeentelijke Muziekschool
Registratienummer	:	Zaak 1175098
Productiedatum	:	30 augustus 2023

Onderwerp

In december 2021 is een rapportage verschenen over de haalbaarheid van een verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen. De rapportage is op 1 februari 2022 aan de gemeenteraad toegezonden. Op 26 oktober 2022 heeft de commissie Samenleving over het rapport gedebatteerd. De commissieleden hebben aan het college om een visie op dit onderwerp gevraagd. Dit voorstel bevat die visie en het voornemen van het college.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 maart 2023

besluit:

1. Geen bedenkingen en wensen in te brengen over het voorstel van het college over het voornemen tot verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen;
2. Tot het voornemen de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen te verzelfstandigen;
3. Ten behoeve van het opstellen van een verzelfstandigingsplan een bedrag van € 80.000 beschikbaar te stellen ten laste van de flexibele algemene reserve;
4. De begroting 2023 dienovereenkomstig te wijzigen.

De raad voornoemd, d.d.

de voorzitter,

de griffier,

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Geen bedenkingen en wensen in te brengen over het voorstel van het college over het voornemen tot verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen;
2. Tot het voornemen de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen te verzelfstandigen;
3. Ten behoeve van het opstellen van een verzelfstandigingsplan een bedrag van € 80.000 beschikbaar te stellen ten laste van de flexibele algemene reserve;
4. De begroting 2023 dienovereenkomstig te wijzigen.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

In december 2021 is een rapportage verschenen over de haalbaarheid van een verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen. De rapportage is op 1 februari 2022 aan de gemeenteraad toegezonden. Op 26 oktober 2022 heeft de commissie Samenleving over het rapport gedebatteerd. De commissieleden hebben aan het college om een visie op dit onderwerp gevraagd. Dit voorstel bevat die visie en het voornemen van het college.

Beoogd effect

Het doel van dit voorstel is dat de gemeenteraad haar visie geeft over het vraagstuk van een eventuele verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool.

Politieke keuzeruimte

De invloed van de gemeenteraad is groot. Immers de gemeenteraad besluit uiteindelijk of de gemeentelijke muziekschool wordt verzelfstandigd of niet.

Gedachtegang

Geschiedenis

Met het besluit van 15 december 1977 heeft de gemeenteraad de verordening tot regeling en instandhouding van een gemeentelijke muziekschool vastgesteld.

Sinds die tijd maken de lasten en baten van de muziekschool onderdeel uit van de gemeentelijke begroting en zijn vrijwel alle personeelsleden van de muziekschool in dienst van de gemeente Bloemendaal.

De hoogte van de lesgelden worden op grond van genoemde verordening op voorstel van de directeur van de muziekschool jaarlijks vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Daarbij worden de geraamde baten aan lesgelden en uit lokalenverhuur in de gemeentelijke begroting als uitgangspunt genomen.

Kadernota 2021

Bij amendement op de Kadernota 2021 heeft de gemeenteraad besloten de in de nota opgenomen bezuinigingen op onder meer de muziekschool te schrappen en te vragen om een haalbaarheidsonderzoek naar de duurzame verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool.

Haalbaarheidsonderzoek

Het onderzoek is gehouden in het laatste kwartaal van 2021 en de rapportage daarvan is in december 2021 verschenen.

Het college heeft de resultaten van het onderzoek voor kennisgeving aangenomen en heeft het onderzoek naar de gemeenteraad gezonden op 1 februari 2022.

In de vergadering van de commissie Samenleving van 26 oktober 2022 is het haalbaarheidsonderzoek besproken. De leden van de commissie hebben het college gevraagd om een visie op de positie van de gemeentelijke muziekschool.

De meerwaarde van een verzelfstandiging

In hoofdstuk 3 van het haalbaarheidsonderzoek is de meerwaarde van een verzelfstandiging van de muziekschool beschreven. Een verzelfstandiging heeft voor de muziekschool meerwaarde omdat:

- De maatschappelijke inbedding wordt versterkt. De muziekschool wordt meer van de "samenleving" en minder van de overheid;
- Bestuursleden vormen een klankbord voor de directie en zorgen voor verankering van de school in de gemeenschap;
- Het management krijgt meer grip op de bedrijfsvoering en de gemeente meer grip op de prestaties;
- De financiële kracht neemt toe omdat het management grip krijgt op alle kosten, ook vaak op de overhead;
- De culturele kracht neemt toe. Een zelfstandige organisatie voelt een stimulans om meer en een ander publiek te bereiken;
- Een zelfstandig personeelsbeleid wordt mogelijk. En dat betekent dat maatwerk kan worden toegepast op het personeelsbestand;
- Een passende eigen financiële administratie en ICT-infrastructuur worden mogelijk.

Verzelfstandiging heeft ook nadelen

Nadelen voor zowel de muziekschool als de gemeente zijn er ook:

- Op termijn zal er een grotere prikkel zijn om efficiënter te werken. Daarmee zal er scherper worden gestuurd op uren-inzet van de medewerkers en de personeelsformatie;
- De gemeente gaat de muziekschool minder beschouwen als "haar" school. Het wordt een culturele organisatie als alle andere.
- De verborgen kosten in de gemeentelijke financiële administratie worden bij verzelfstandiging expliciet gemaakt waardoor het lijkt dat de muziekschool de gemeente meer gaat kosten;
- De gemeente krijgt bij de overgang naar verzelfstandiging te maken met eenmalige kosten.

Waarom verzelfstandigen ?

Naast het feit dat een verzelfstandigde muziekschool beter kan inspelen op ontwikkelingen in het culturele domein dan dat het een onderdeel is van de gemeentelijke organisatie, speelt nog een ander element een belangrijke rol: de rol van de overheid.

In Nederland zijn we veranderd van een verzorgingsstaat in een participatiesamenleving. De samenleving is veranderd en de overheid verandert mee (en/of andersom). De gemeente stelt beleidsplannen vast en benoemt de maatschappelijk te realiseren effecten en stuurt daarop. De gemeente bepaald niet hoe deze effecten worden gerealiseerd. De gemeente bepaalt het 'wat' en laat het 'hoe' over aan allerlei (professionele) organisaties, verenigingen en stichtingen. De gemeente gebruikt daarbij het instrument subsidie.

De gemeente stimuleert muziekonderwijs en -uitvoeringen. Maar het is niet nodig – en ook niet meer passend als het 'hoe' niet meer aan de gemeente is – om een gemeentelijke muziekschool te hebben. Door de verzelfstandiging van de muziekschool ontstaat er ook meer gelijkwaardigheid met andere partijen in de muzieksector. De muziekschool is dan een van de partijen die kan bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen.

Proces van de verzelfstandiging

Het verzelfstandigingsproces vraagt om zorgvuldigheid en advisering. In hoofdstuk 6 van het haalbaarheidsonderzoek zijn de voorwaarden genoemd voor een duurzame verzelfstandiging van de muziekschool:

- De verzelfstandigde organisatie moet worden opgezet. Gebruikelijk is de stichtingsvorm.
- Er moet een adequate meerjarensubsidie beschikbaar worden gesteld en meerjaren prestatieafspraken worden vastgelegd in een subsidieovereenkomst. Onderdeel van die afspraken zouden kunnen zijn dat de muziekschool (zoveel mogelijk) alle dorpskernen bedient;
- Er zullen eenmalige overgangskosten gemaakt worden in verband met de overgang van het personeel van de gemeentelijke cao naar de cao kunsteducatie;
- Een verzelfstandigde organisatie dient te beschikken over een weerstandsvermogen;
- De school is gevestigd in een gemeentelijk gebouw. Over het gebruik van het gebouw moeten meerjaren afspraken gemaakt worden. Meerdere scenario's zijn denkbaar;
- Er moet eenmalig budget beschikbaar worden gesteld om een "verzelfstandigingsplan" op te stellen. Dat document zal de basis zijn voor de verzelfstandigde muziekschool.
- De Ondernemingsraad en het Lokaal Overleg hebben een adviesrol c.q. een rol met instemming in verband met de personele consequenties bij de overgang.
- Tot slot is het van groot belang het huidige personeel van de muziekschool te betrekken in het verzelfstandigingsproces. Het is nodig draagvlak te creëren binnen de muziekschool en het personeel een stem te geven in de koers die het muziekonderwijs in Bloemendaal gaat varen.

Inhoud verzelfstandigingsplan

Het verzelfstandigingsplan bevat de volgende onderdelen:

- Een beschrijving van de huidige situatie inclusief de financiën;
- Het formuleren van doelstellingen en uitgangspunten en randvoorwaarden van een verzelfstandiging. Een van de basisuitgangspunten van de verzelfstandiging is de verzelfstandiging geen bezuiniging is en dat de huidige kwaliteit van het muziekonderwijs behouden moet blijven;
- De missie, visie en het takenpakket van de muziekschool;
- Bestuurlijke en juridische vormgeving van de verzelfstandiging;
- Personeel en organisatie;
- Financiële vormgeving;

Ondernemingsraad (OR) en Lokaal Overleg (LO)

Op grond van artikel 25 van de Wet op de Ondernemingsraden heeft de ondernemingsraad adviesrecht op het voorgenomen besluit van het college.

Op 8 maart 2023 is in een gesprek de Ondernemingsraad op de hoogte gebracht van het ambtelijk proces dat moet leiden tot het voornemen van het college en de raad om tot verzelfstandiging over te gaan.

In het overleg is afgesproken dat – gelet op het feit dat de personele consequenties voor het zittende personeel pas bekend zijn nadat een verzelfstandigingsplan is opgesteld – het nu weinig zinvol is de raad om advies te vragen. Dat vindt pas plaats nadat het plan is opgesteld en nadat het college zich heeft uitgesproken over het plan, maar vóórdát de raad heeft besloten over de verzelfstandiging.

De Ondernemingsraad geeft het college mee het personeel direct nadat het college een besluit heeft genomen over het voornemen tot verzelfstandiging te informeren. Dit is afgestemd met de directeur van de muziekschool.

De rol van het LO is beschreven in hoofdstuk 12 van de gemeentelijke cao. Het LO heeft instemmingsrecht op het sociaal plan.

Sociaal plan

Als het college en vervolgens de raad instemt met het inzetten van het traject naar verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool, wordt voor het zittende personeel een sociaal plan opgesteld. Een sociaal plan vindt plaats volgens lid 5 van artikel 12:2 van de Cao Gemeenten omdat er sprake is van een organisatiewijziging met ingrijpende personele gevolgen: uitplaatsing van personeel en een overgang van de gemeentelijke cao naar de cao voor kunsteducatie. In het sociaal plan worden de gevolgen geregeld en eventuele compensaties geboden voor het zittende personeel. Na een vereiste instemming van het Lokaal Overleg stelt het college van B en W het sociaal plan vast. In het sociaal plan wordt in ieder geval een werkgarantie ('mens volgt werk') aangeboden voor het zittende personeel zodat deze medewerkers bij de nieuwe werkgever een arbeidsovereenkomst krijgen aangeboden (zonder proeftijd).

Het verzelfstandigingsplan zal duidelijk maken of er sprake is een wettelijke 'overgang van onderneming' overeenkomstig artikel 7:662 BW. In dat geval regelt de wet dat het personeel met behoud van rechten van plichten overgaat naar de nieuwe organisatie.

Het sociaal plan wordt vastgesteld door het college na instemming van LO. De OR betreft het vervolgens in het reorganisatieadvies over de verzelfstandiging.

Na het raadsbesluit van 1 juni (zie onderstaand schema) start het opstellen van het sociaal plan. Het gaat dan om de volgende werkzaamheden:

- Vergelijking arbeidsvoorwaardenpakketten;
- Opstellen mogelijke compensatievoorstellen voor de verschillen in arbeidsvoorwaarden;
- Het informeren en informeel bespreken van het sociaal plan met het LO.

Voorgestelde procedure en tijdschema

28 maart 2023:	Het college van burgemeester en wethouders neemt een besluit over de voorgenomen verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen en stelt het raadsvoorstel over het voornemen van de verzelfstandiging vast.
11 mei 2023:	Er wordt een beeldvormende avond georganiseerd met een presentatie van de huidige directeur van de muziekschool en de directeur van de verzelfstandigde muziekschool uit Katwijk.
24 mei 2023:	Vergadering van de commissie Samenleving.
1 juni 2023:	de gemeenteraad geeft zijn wensen en bedenkingen over het voorstel van het college inzake het voornemen tot verzelfstandiging van de muziekschool. Gelijktijdig stelt de gemeenteraad middelen beschikbaar om een verzelfstandigingsplan op te laten stellen.
Juni t/m december	Het college start met het opstellen van een sociaal plan voor het zittende personeel.
Juni – juli 2023:	Inkoopprocedure voor het contracteren van het externe bureau dat het plan gaat opstellen.
1 augustus 2023:	Start opstellen van het verzelfstandigingsplan.
31 december 2023:	Het verzelfstandigingsplan en het sociaal plan wordt aangeboden aan het college. Het college neemt een besluit over de plannen. De plannen worden na het besluit van het college ter advisering toegezonden aan de OR en voor instemming aan het LO.
t/m maart 2024:	Adviesperiode OR en instemmingsprocedure LO.

- April/Juni 2024: Besluitvorming door college en raad over de verzelfstandiging op basis van het uitgewerkte plan, inclusief het advies van de OR en LO en inclusief sociaal plan.
- t/m december 2024: Implementatie en uitvoering van het verzelfstandigingsplan.
- 1 januari 2025: De verzelfstandiging van de muziekschool is een feit.

De planning is ambitieus (zeker als er een aanbesteding gedaan moet worden). Als er ergens in het proces vertraging ontstaat, zal de planning niet gehaald worden. In dat geval streven we naar verzelfstandiging per 1 januari 2026.

Argumenten

De gemeenteraad besluit tot het voornemen om de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen te verzelfstandigen want:

- Een verzelfstandiging levert meerwaarde op voor het organiseren van muziekonderwijs dan dat die taak bij de gemeente blijft;
- In de huidige samenleving en gelet op het takenpakket van een gemeente, is het niet meer passend dat muziekonderwijs wordt georganiseerd door de overheid.

Kanttekening

De gemeenteraad besluit tot het voornemen om de gemeentelijke muziekschool Jaap Prinsen te verzelfstandigen maar het is wel van belang dat er sprake is van een groot draagvlak onder het personeel van de muziekschool. Het personeel dient een zekere stem te hebben in de inhoudelijke koers die de verzelfstandigde muziekschool gaat varen.

Het streven van het college is er op gericht dat de overgang naar een verzelfstandigde muziekschool in principe zonder personele gevolgen plaatsvindt in die zin dat het niet leidt tot een reductie van de personeelsomvang. Het principe is dat mens volgt taak. Er is een overgang naar een andere cao, te weten van de cao gemeenten naar de cao kunsteducatie die beter aansluit bij een flexibele en ondernemende muziekschool. De gevolgen van die overgang moeten gecompenseerd worden.

Alternatieven

Het alternatief is niets te veranderen aan de status van de muziekschool.

Overwegingen van het college

Zoals uit het voorgaande blijkt heeft verzelfstandiging grotere voordelen voor zowel de muziekschool als de gemeente dan dat er niets verandert aan de status van de muziekschool.

Middelen

Financiële middelen

Het opstellen van een verzelfstandigingsplan door een extern deskundige kost € 80.000. Uw raad wordt gevraagd dit bedrag ter beschikking te stellen ten laste van de algemene reserve. Genoemd bedrag is exclusief BTW.

Personele middelen

Om een verzelfstandigingsplan op te stellen wordt via een meervoudige onderhandse aanbesteding een extern deskundige ingehuurd. Het huidige personeel van de gemeente en van de muziekschool levert een bijdrage aan de totstandkoming van het plan. Extra personeel is niet nodig. Voor het zittende personeel wordt een Sociaal Plan opgesteld. De werkgever stelt dit plan op.

Organisatorische middelen

Op dit moment hoeft de organisatie niet gewijzigd te worden. Wel is het nodig een project- c.q. een stuurgroep in te stellen met gemeentelijke medewerkers die toezicht houdt op de totstandkoming van het verzelfstandigingsplan en met het extern bureau in overleg gaat.

Participatie

Uiteindelijk spreekt u het voornemen uit tot verzelfstandiging van de muziekschool. Er is inmiddels een beeldvormende avond gehouden waarin er gelegenheid was tot het stellen van vragen en het innemen van een standpunt door zowel raadsleden als andere belangstellenden.

Verder zal de commissie Samenleving zich buigen over het voorstel van het college en neemt u daarna een besluit.

Communicatie

Na het besluit van het college vindt de communicatie met het personeel van de muziekschool plaats. Dat zal plaatsvinden door de directie in samenwerking met de portefeuillehouder.

Vanaf het moment dat het college een besluit heeft genomen zijn de stukken één week later openbaar.

Samenwerking (Heemstede)

Samenwerking met Heemstede heeft niet plaatsgevonden. Wel uiteraard met de muziekschool en team financiën die over de geldmiddelen heeft geadviseerd.

Vervolgproces/evaluatie

De voorgestelde procedure inclusief een planning is beschreven op bladzijde 4 en 5 van dit voorstel.

Evaluatie

De raad wordt met een raadsvoorstel gevraagd een besluit te nemen op het voornemen van het college.

Bijlagen

Rapportage onderzoek naar de haalbaarheid van een duurzame verzelfstandiging van de gemeentelijke muziekschool.

Achterliggende documenten

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.